

HET JODENDOM

1) Ontstaan

De jaartelling van het jodendom begint bij het scheppingsverhaal van de wereld. Ongeacht de lengte van de gehanteerde eenheden (besloeg een dag bij aanvang een week of een jaar of langer?), momenteel is het voor het jodendom het jaar 5762. Volgens diezelfde jaartelling is het nu zo'n 4.000 jaar geleden dat Abraham een stem hoorde die hem zei: "Verlaat je vader en je land en ga naar een land dat ik je aanwijzen zal". Abraham verliet met zijn vrouw Sara en zijn familie de streek van Chaldea, nabij de Eufraat en ging zich met hen in Kanaän vestigen. In die streek, omringd door stammen die afgoden vereerden, verkondigde hij vastberaden dat er maar één G'd is (in de Hebreeuwse traditie kan de naam niet voluit uitgesproken of gevat worden, laat staan geschreven worden). Voor die tijd was dit een ware revolutie! Het **monotheïsme** was ontstaan!

De familie van Abraham breidde zich uit, werd een clan en later een volk. Het volk werd geleid door een stamvader, na Abraham, Isaäk en vervolgens Jakob, die met zijn twaalf zonen ook Israel wordt genoemd. Twaalf zonen die de twaalf stammen van Israël zullen vormen.

Enkele generaties later verlaat het volk van Israël het land van Kanaän omwille van hongersnood. Het volk komt in Egypte toe waar het in rust kan leven en werken. Mettertijd vonden de farao's dat die "vreemdelingen" het te goed hadden en werkten ze discriminerende maatregelen uit om de welvaart van dat volk in te perken. Een van die maatregelen was op zeker ogenblik dat elke mannelijke nakomeling in Egypte die in een Hebreeuws gezin werd geboren moest gedood worden. Een van dergelijke kinderen werd door de dochter van de farao gered en aan het hof opgevoed. Hij nam het echter openlijk op voor de tot slavernij gereduceerde inwijkelingen en kloeg hun erbarmelijke situatie aan. Dit werd hem niet in dank afgenomen: hij werd vervolgd en vluchtte in de woestijn. Daar sprak G'd tot hem. Zijn naam was Mozes. Hij zou zijn volk gedurende 40 jaar door de woestijn leiden. Op de Berg Sinai geeft G'd aan Mozes de 10 geboden en de mondelinge leer die voorziet in een aantal richtlijnen voor het dagelijks leven en het recht. Het volk dat inmiddels in onzekerheid vertoefde, had een Gouden Kalf vervaardigd dat het aanbad. Na bemiddeling van Mozes aanvaardden de afgevaardigden van het volk de verplichtingen van de leer, en stelde G'd dat "Hij het volk onder zijn hoede zal nemen". Later zal men dit eenzijdig het "uitverkoren volk" noemen.

Mozes leidt uiteindelijk zijn mensen terug naar het land van Kanaän, het beloofde land. Daar werd onder Saul een koninkrijk gesticht en David koos Jeruzalem als hoofdstad. Zijn opvolger Salomon bouwt er de eerste tempel. Er volgt een welvarende periode doch het volk hield zich van langsom minder aan de voorschriften en het koninkrijk valt uiteen in het Koninkrijk van Israël (Samarië) en het Koninkrijk van Juda (Jeruzalem en omgeving). Ondanks de oproep van profeten die de mensen aan hun verplichtingen herinnerde, bleef de gemakzucht zegevierend, werd Jeruzalem in 586 voor Christus door de Babyloniërs ingenomen en werd de eerste tempel verwoest (hierover handelt b.v. de opera Nabucco van Verdi, het slavenkoor.)

De eerste **diaspora** of verspreiding van de joden vangt aan. Ze vestigen zich fragmentarisch over het gehele Arabische Schiereiland. De diaspora zal in de loop der eeuwen een grote diversiteit tot gevolg hebben. De diverse gemeenschappen nemen de verschillende gewoontes en tradities aan van de landen waar ze zich vestigen, zonder hun geloof daarom wezenlijk te

veranderen. De diversiteit zal zich het meest uiten in bijvoorbeeld eetgewoontes, kledij, omgangstaal, muziek en culturele uitdrukking. Na vijftig jaar ballingschap, bij het einde van het Babylonische rijk, (539 voor Christus) keren een aantal joden terug naar hun land van herkomst. Zij behouden misschien hun oorspronkelijke levensstijl, doch het zal nog tot de 21ste eeuw duren alvorens ze nog eens over een nationale soevereiniteit beschikken. In het land van herkomst wordt een tweede tempel op dezelfde plaats heropgebouwd. Het gebied wordt achtereenvolgens door de Perzen (Darius), de Grieken (Alexander de Grote), de Ptolemeeën en tenslotte door de Romeinen (Pompejus) veroverd.

Ook in die periode verlaten sommige groepen hun land om zich langzamerhand rondom de Middellandse Zee te vestigen. Alexandrië, Ephese, Marseille en Athene bijvoorbeeld hebben wel wat burgers die jood zijn.

In het jaar 70 na Christus verwoesten de Romeinen de tweede tempel en voeren ze zoveel mogelijk mensen naar Rome om ze er als slaven te verkopen. Vanaf de eerste eeuw na Christus is er dan de grote diaspora over heel de toenmalig bekende wereld. In de verdere loop van de geschiedenis treft men bijgevolg ook Joden over het gehele Europese continent aan.

Aan de hand van hun verspreiding zullen de joodse gemeenschappen ook een andere benaming krijgen. Zo spreekt men van de Sefarden of Sefardische joden (uit het Hebreeuws Spanje = segharaad). Het is een verzamelnaam voor de Spaanse, Portugese en Zuid-Europese joden met een eigen taal (het Ladino), eigen muziek en levenswijzen. Onder de Arabische bezetting van Spanje in de 7de eeuw werden de joden getolereerd en mochten ze als "Mensen van het Boek" (d.w.z. de Joden, de Katholieken en de Islamieten die alle drie naar dezelfde bron en profeten teruggrijpen) hun geloof belijden. Er zou voor de Sefardische joden een "Gouden Tijd" van haast twee eeuwen aanbreken, met hoogtepunten op theologisch, literair, wetenschappelijk en filosofisch vlak. Met de Inquisitie in 1492 worden ze voor de keuze geplaatst om zich te bekeren of om omgebracht te worden of te vluchten.

Een andere verzamelnaam voor joodse gemeenschappen vormen de Askenazi-joden. Zij waren aanvankelijk in Frankrijk, Engeland en Duitsland gevestigd doch hadden het tijdens de Kruistochten zwaar te verduren. Ze waren immers de eerste "Ongelovigen" die de kruisvaarders op hun weg tegenkwamen.

Uiteindelijk vonden zij vooral hun heil in Centraal- en Oost-Europa, delen van Duitsland, en meer Oostelijk Polen, Litouwen etc. Hun taal is Yiddish. Zij beschikken over een omvangrijke literatuur en zijn ook voor hun muziek bekend. Het spreekt voor zich dat deze diversiteit hen duidelijk onderscheidt van de Arabische of sefardische joden. Parallel met de verdere ontwikkeling van de Europese geschiedenis zullen heel wat Askenazi en Sefardische joden Europa ook verlaten voor verdere bestemmingen in de "Nieuwe wereld". Denken we bijvoorbeeld maar aan de aanwezigheid van de joodse gemeenschappen in de Verenigde Staten (sedert de 17e eeuw).

Last but not least spreekt men van de Arabische Joden. Het zijn die gemeenschappen die in alle landen van het Arabisch Schiereiland gevestigd bleven en waarvan een gedeelte bij de oprichting van de moderne Staat Israël (1948) uit alle Arabische landen in aller ijf zijn overgevlogen aangezien alle Arabische staten, op uitzondering van Iran, de Joodse

staatsburgers op dat moment als vijand beschouwden. De operatie van de overvlucht kreeg de naam "het vliegend tapijt".

2) Naam van de God

In de Hebreeuwse traditie kan de naam niet voluit uitgesproken of gevat worden, laat staan geschreven worden.

3) Leven na de dood

Het vraagstuk paradijs of hel speelt weinig, het gebeurt op aarde, nu.

Bij het naderen van de dood spreken de familieleden psalmen uit en indien mogelijk bevestigt de zieke zijn geloof in de éne God. De begrafenis gebeurt zo vlug als mogelijk na het overlijden en verloopt snel. De rouw begint na de teraardebestelling wanneer de familieleden afscheid hebben

genomen van hun geliefde. De rouw duurt zeven dagen in het huis van de overlevende partner of bij één van de kinderen.

4) Stichter of profeet

Zie 1) Ontstaan

5) Godsdienstbeoefening

Diversiteit in religieuze beleving

De intensiteit waarmee joden hun geloof beleven kan erg verschillend zijn, en leidt vaak tot een vrij eenzijdige beeldvorming die "buitenstaanders" over "de joden" hebben. De meest in het oog springende categorie staat al gauw symbool voor de gehele geloofsgemeenschap. Zo gebeurt het dat een kleine minderheid (< 10 %) het beeld over de gehele groep zal bepalen. Welk onderscheid kan men maken?

1. Minder intense beleving

Diegenen die hoogstens driemaal in hun leven geconfronteerd worden met het geloof (bij de geboorte, het huwelijk en de begrafenis). (Enigszins vergelijkbaar met heel wat christenen die juist nog de belangrijkste rites meemaken maar voor het overige niet meer kerkelijk zijn.)

2. De "liberale" joden in de Amerikaanse zin van het woord (liberal).

Zij kennen de leer en geven hem door. Zij beschouwen zich echter als joden die "met hun tijd meegaan" en passen de voorschriften in die zin aan.

3. De "vrijere" joden vormen een groep bij de orthodoxen die de leer kennen en doorgeven zonder alle voorschriften te onderhouden en te volgen. In Amerika wordt deze strekking "conservatief" genoemd.

4. Orthodoxe joden die de voorschriften en regelgeving zo nauwgezet mogelijk volgen zonder toegevingen te doen.

5. De Chassidische of ultra-orthodoxe joden

Zij vormen een beweging die aan het einde van de 18de eeuw in Centraal-Europa is ontstaan als reactie op de louter intellectuele benadering van de geleerden. Deze gemeenschap was materieel en spiritueel heel arm en had omzeggens de moed verloren. Onder impuls van één erg charismatisch man werd een beweging opgestart waar het enthousiasme van de volgelingen en de veruiterlijking van hun liefde voor G'd belangrijker was dan de intellectuele

kennis. Zingen werd bijvoorbeeld evenveel waard geacht als het bezitten van kennis zonder liefde. Nu vormen zij de mystici van het jodendom, zij volgen de leer scrupuleus tot in de puntjes, 100 % volgens de reglementen. Wat hun houding ten overstaan van G'd betreft zijn ze vergelijkbaar met geestelijken. Ze zijn gehuwd en leven in de stad. Ze zijn bijzonder opvallend door hun kledij die onveranderd is gebleven sinds de stichting van hun beweging eind 18de eeuw. Hoewel zij een kleine minderheid van het wereldjodendom vormen (schatting ca. 8 %) zijn zij het die meestal in de media worden getoond of opgevoerd.

Rites en gewoonten

1. Het gebed

De regel vraagt dat elke jood driemaal per dag bidt. 's Morgens bij zonsopgang, 's middags en 's avonds. 's Morgens gorden de mannen (boven 13 jaar) gebedsriemen om tijdens het gebed. Het zijn twee lederen kubussen met een stuk perkament in waarop de verklaring van het monotheïsme geschreven is. Eén kubus wordt aan het voorhoofd aangebracht, de andere aan de linkerarm. Het symboliseert het evenwicht van de persoon die zich de ganse dag naar zijn rede (voorhoofd) en emotie (hart) moet gedragen. Hij mag zich niet enkel door het ene of het andere laten leiden.

Vrouwen bidden zonder gebedsriemen.

2. Kledij

Naargelang de intensiteit van de beleving hebben mannen altijd het hoofd bedekt, andere enkel als zij eten en nog andere nooit, behalve wanneer zij bidden of een synagoge betreden: dan heeft iedereen het hoofd bedekt. De symboliek van het dragen van een keppel of hoofddekkel is een teken van eerbied dat aantoonde dat G'd steeds boven de mens staat. Tijdens het gebed dragen mannen een gebedsmantel. Een stuk laken in katoen of wol met franjes. De vier specifieke hoekfranjes symboliseren de regelgeving die in de Thora staat. Wanneer mannen met hoofdbedekking en gebedsmantel bidden dan is het een collectief gebeuren aangezien er minstens tien mannen aanwezig moeten zijn om een gebedsdienst te kunnen houden. Vrouwen van hun kant bedekken hun haar van het ogenblik dat zij gehuwd zijn. Het haar is het mooiste wat een vrouw bezit en het behoort tot de intieme sfeer tussen de echtgenoten. Bijgevolg moet de haartooi voor de buitenwereld afgedekt worden. Op welke wijze is niet zo belangrijk: sommige vrouwen dragen een hoed, anderen een sjaal of hoofddoek, nog andere een pruik.

3. Studie

In zoverre men de godsdienst volgt, wordt een gedeelte van de dag door zowel kinderen als volwassenen aan religieuze studie besteed. Het is voor de ouders een plicht om hun kinderen, zowel jongens als meisjes, te laten studeren. Het is een van de sterke punten bij de joden dat men niet over ongeletterdheid kan gewagen, zelfs in de tijd dat het merendeel van de wereld nog analfabeet was.

4. Voedingsgewoonten of kosjer-wetten

Vóór de maaltijd wast men steeds de handen en spreekt men zegeningen uit. De kosjer-wetten worden door orthodoxe joden, en zeker door de ultra-orthodoxen naar de letter nageleefd. De eetgewoontes berusten op drie regels die alle drie even belangrijk zijn. Ze staan vermeld in de Thora (Leviticus 11 en Deuteronomium 14).

1. Melkwaren en vleesproducten worden totaal gescheiden van elkaar, zowel bij het bereiden van de maaltijd als tijdens het nuttigen ervan en eveneens bij het afwassen. Er moet

een tijdsspanne in acht genomen worden tussen het nuttigen van vleeswaren en van melkwaren.

2. Een aantal diersoorten zijn volledig voor consumptie verboden: varkensvlees, alle schaaldieren, alle vissen die geen vinnen en schubben hebben, alle herkauwers die geen gespleten hoeven hebben (vb. paard) en alle roofdieren en wild.

3. Herkauwers met gespleten hoeven moeten op een specifieke manier geslacht worden. Het dier moet met één messteek de centrale zenuw én de luchtpijp overgesneden worden zodat het geen tijd heeft om te lijden. Vervolgens wordt het bloed van het dier onttrokken door het eerst te laten

leeglopen en daarna gedurende 24 uur te pekelen (in zout) en een aantal keren te spoelen. Bloed mag in geen geval gebruikt worden omdat het in het jodendom het symbool is van leven.

Deze regels gelden voor alle joden. Al naargelang zij in het Oosten of het Westen wonen, hebben zij deze regels in hun kookgewoonten verwerkt.

5. Rustdag of Sjabbat

De wekelijkse rustdag of sjabbat begint op vrijdagavond met zonsondergang tot de daarop volgende zonsondergang, 24 uur later op zaterdagavond. Het is een volledige rustdag waarop geen inspanningen worden gedaan en dus niet wordt gewerkt.

Het is een dag van liefde op drie niveaus:

-liefde ten aanzien van G'd: men gaat vrijdagavond met zonsondergang en zaterdagochtend bidden;

-liefde voor het gezin: vrijdagavond is er een maaltijd met (minstens twee) kaarsen en met gezang (gebeden). Uiteindelijk is iedereen tesamen aan tafel;

-liefde voor de medemens: op zaterdagmiddag is er tijd om burens, vrienden of zieken te bezoeken, wat in de week moeilijk ligt.

De sjabbat is een dag om op spiritueel en fysisch vlak weer bij te komen. Zo zullen vrouwen op zaterdag niet koken. De maaltijd wordt vrijdag op voorhand klaargemaakt en warm gehouden op bijvoorbeeld elektrische platen. De afwas gebeurt na de sjabbat. Ook afwasmachines draaien die dag niet. De elektriciteit wordt op voorhand met een timer ingeschakeld. Een reis die men begonnen is en die vóór sjabbat moest eindigen maar die wegens overmacht doorgaat op sjabbat, kan men te lucht of op zee wel te verstaan niet onderbreken, maar eens aan wal moet men de regels van sjabbat in acht nemen.

Levensfases

1. De besnijdenis

Elke mannelijke baby wordt, zo zijn gezondheid het toelaat, op zijn achtste dag besneden. De besnijdenis is een teken van het verbond tussen het kind en G'd. Het herinnert aan de geschiedenis van Abraham die zijn zoon Isaac ten teken van trouw aan G'd wou offeren. Nu verklaart men de besnijdenis veelal hygiënisch maar ze is een louter religieuze aangelegenheid.

2. Studie

Vanaf zijn drie jaar begint een joods kind uit een religieus gezin aan zijn religieuze opvoeding. Het leert lezen en zal op die wijze snel de Thora kennen. (Afhankelijk van de groep zal de lat voor jongens en meisje even hoog gelegd worden.) De jongen wordt voorbereid op de volgende fase van zijn leven: de bar mitsvah.

3. Bar mitsvah

Op de eerste sjabbat (zaterdag) van zijn dertien jaar zal de jongen in aanwezigheid van zijn familieleden en zijn kennissenkring de lezing van de week houden. Hiertoe wordt hij door een leraar opgeleid en het houdt een hele prestatie in. Vanaf dat ogenblik wordt de jongen als volwassen lid van de joodse gemeente opgenomen. Een meisje moet geen individuele prestatie leveren. In de meeste religieuze gemeentes worden er op hun twaalfjarige leeftijd collectieve feesten georganiseerd. Vanaf die leeftijd zijn zij persoonlijk verantwoordelijk voor hun religieuze daden.

4. Huwelijk & echtscheiding

Om een joods huwelijk te hebben, moeten zowel bruid als bruidegom jood zijn. Het huwelijk is een contract dat beiden afsluiten met elkaar en waarin zij beiden moeten toestemmen. De ceremonie kan zowel thuis als in de synagoge gebeuren. Dit laatste is geen verplichting. Er moeten wel tien mannen aanwezig zijn als getuigen. Het koppel plaatst zich onder een baldakijn en doorgaans is het de rabbijn die hen de zegeningen geeft. Vermits het huwelijk een contract is tussen man en vrouw, kan het ook verbroken worden. De echtscheiding verloopt volgens een religieuze procedure en moet met de vrijwillige toestemming van beiden gebeuren.

6) Belangrijke boeken

Het woord Bijbel komt van de Griekssprekende joden (biblia - boeken). (Let wel, onder Bijbel verstaan Katholieken de 5 boeken van Mozes doch eveneens - en dit in tegenstelling tot de Joden -het Nieuwe Testament.) De gebruikelijke Hebreeuwse benaming voor het Oud Testament is Te NaCh.

Te NaCh staat voor:

1. T = Thora = leer, de vijfboeken van Mozes
2. N = Newie - iem of de profeten
3. Ch = Chetoewiem = geschriften of levensbeschrijvingen.

Thora betekent leer. De voornaamste betekenis van de Thora ligt hierin dat de kern ervan gevormd wordt door een groot aantal geboden en verboden. De joods-orthodoxe traditie beschermt de Thora in zijn geheel als door G' d aan Mozes gegeven op de berg Sinai. Dit verklaart voor hem het volstrekt heilige onaantastbare karakter van de Thora.

Grote groeperingen binnen het orthodoxe jodendom stellen dat aan Mozes op de berg Sinai eveneens een mondeline leer is geopenbaard. Beide tradities zijn gelijkwaardig in heiligheid, Thora + mondeline leer vormen samen de Misjna.

Eeuwenlang werd de Misjna (Thora + mondeline leer) in leerscholen door rabbijnen en studenten besproken en werden er verklaringen gezocht op de geboden en verboden. In de loop der eeuwen werden deze commentaren op schrift gesteld, de Gemara.

Misjna + Gemara vormen samen de Talmud. In feite een soort encyclopedie die alle regelgeving en interpretaties bevat, opgebouwd rond drie polen.

1. de plaats van de mens tegenover zijn medemens;
2. de plaats van de mens in de tijd;
3. de plaats van de mens in de wereld.

Plaats van de mens tegenover de medemens: dit zijn de reglementen met betrekking tot de sociale en commerciële ethiek, de relatie in het koppel - ook op seksueel vlak - , de relatie tegenover familieleden, hygiënische voorschriften en eetgewoontes, enz.

Plaats van de mens in de tijd bevat de regelgeving met betrekking tot de sjabbat en andere hoogdagen (zie verder).

Plaats van de mens in de wereld handelt voornamelijk over de tempel, het leven in Israël of buiten Israël.

Al deze regelgevingen samen heten Mitsva(ot). In de loop der eeuwen zijn er erg belangrijke joodse commentatoren, filosofen en mystici geweest. Nu nog zijn er joodse geleerden die de leer met de actuele samenleving trachten te harmoniseren zonder aan de sacraliteit van de tekst te raken. Zij trachten vooral de toepassing van de richtlijnen te moderniseren.

7) Heilige plaats

De Klaagmuur, de westelijke muur, is de heiligste in Jeruzalem. Het is een deel van een vroegere tempel die Herodes zo'n 2000 jaar geleden liet bouwen. In 70 na Christus werd de tempel door de Romeinen verwoest. Alleen de westelijke muur bleef nog intact. Nu is de muur een soort pelgrimsoord.

In de synagoge komen de joden samen om te bidden. Verder is de synagoge ook een centrum voor gebed, onderwijs en ontmoeting.

8) Priesters

Een priester is een afstammeling van Aaron, broer van Mozes. De priesters waren de dienaars ten tijde van de tempels. Zij hebben voorrechten en plichten die de rest van het volk niet heeft. Het priesterschap is erfelijk van vader op zoon.

Een rabbijn is een geleerde persoon die studies gedaan heeft. Het is een charismatische persoon binnen de mystieke beweging.

Een cantor is een muzikale voorganger die diensten leidt of voorzingt.

9) Belangrijke dagen

Jaarindeling: de Hebreeuwse kalender is in maanmaanden ingedeeld. Eén maanmaand telt 29 of 30 dagen. Om de feestdagen in dezelfde seizoenen te houden komt het voor dat er schrikkeljaren zijn met één extra maand op het einde van de winter.

De meeste hoogdagen herinneren aan de natuur en aan de periode van de Tempels. De jaartelling verschilt ook van de Gregoriaanse kalender doordat de eerste maand zich in de lente situeert, ca. einde maart - midden april, terwijl de verandering van de jaartelling op de 7e maand (september/oktober) plaatsvindt.

Pessah (Pasen, maart/april)

Op de 15de van de maand Nissan (1ste maand) vieren de joden Pessah. Men viert er de herinnering aan de uittocht van Mozes en zijn volk uit Egypte. Het is een familiaal feest dat thuis wordt gevierd met een specifieke maaltijd. De kinderen spelen er een centrale rol aangezien zij bij de maaltijden hun vader over het onderwerp kunnen bevragen waarbij vader hen een antwoord moet kunnen bieden volgens de ouderdom en het begripsvermogen van het kind. De uittocht die gevierd wordt, symboliseert ook de vrijheid, de verlossing uit de slavernij. Waar ook ter wereld een jood onderdrukt wordt, is het de taak van de andere joden

om hem te helpen. Acht dagen lang wordt geen brood tenzij ongedesemd brood gegeten en wordt er geen voedsel genuttigd dat kan gisten.

Chavouot (Pinksteren, mei/juni)

Vijftig dagen na Pessah is het Chavouot (op 6 Sivan). Dit feest viert de dag dat Mozes de Wetgeving, de Thora kreeg, en dat het volk de reglementen heeft aanvaard, wat symbolisch eveneens wil zeggen dat vrijheid zonder wetten tot chaos leidt. Ten tijde van de tempel was het ook een oogstfeest waar men een tiende van de oogst als offer aan G'd bracht.

Rosh Hashana (joods nieuwjaar, september/oktober)

In de herfst verandert de jaartelling. In feite zou Rosh Hashana beter vertaald worden als 'hoofd of piek van het jaar' vermits het feest op de 1ste dag van de zevende maand (Tisjri) valt. Het heeft niets te maken met het burgerlijk nieuwjaar van feesten, eten en plezier maken maar het is een dag van inkeer, van berouw. Volgens de traditie viert men op die dag de schepping van de wereld. Het feest verloopt voornamelijk in de synagoge. Daar wordt op een hoorn geblazen om de gelovigen die tijdens het jaar niet al te veel gebeden hebben, tot inzicht te brengen om zich beter te gedragen na hun gewetensonderzoek.

Yom Kippoer (dag van de grote verzoening, september/oktober)

Dit feest valt op de 10de dag van de zevende maand (Tisjri). Het is de grote verzoendag, de dag van vasten. Gedurende 25 uur wordt er door alle volwassenen die gezond zijn, gedronken noch gegeten. Er wordt non-stop gebeden. Het is op religieus vlak de belangrijkste dag van het jaar.

Soekkoth (Loofhuttenfeest, september/oktober)

Valt op de 15de tot en met 22ste Tisjri. Dit feest heeft een dubbele betekenis: een religieuze en een getijdenbetekenis. Het herinnert aan de 40 jaren verblijf in de woestijn. De symboliek houdt in dat niets verworven is, maar dat men er voor moet werken. Gedurende één week wordt er in hutten gegeten en in Israël zelfs in hutten geslapen. Op de laatste dag van het feest leest men de laatste en de eerste stukken van de Thora om de levenscyclus te benadrukken. Men bidt voor regen: want zonder regen is er geen oogst in de lente, is de natuurcyclus verbroken.

Deze vijf hoogdagen zijn door de Thora bepaald.

Daarnaast zijn er nog twee historische feesten:

De Poerim (Joods carnaval, februari/maart)

Herdenkt een historisch evenement ten tijde van het oude Perzische rijk waar een joodse gemeenschap aan een afslachting ontsnapt. Het is een carnavalsdag waar kinderen en volwassenen carnavalskleren en maskers dragen en zoete gebakjes eten.

Hanoekka (Lichtfeest, november/december)

Herdenkt een joodse overwinning tegen het Grieks-Syrische rijk. Het feest duurt 8 dagen. Men steekt er elke dag één kaars aan op de 8-armige kandelaar. Het is tevens het feest van het licht, dat met een traditionele feestmaaltijd wordt afgesloten.

Conclusie

Het jodendom berust op drie pijlers:

-de leer van de Thora = studeren, studeren en nog eens studeren

- zich volgens de opgedane kennis gedragen = gebed en cultus overal naleven
- solidariteit naar de andere toe = ziekenbezoek, enz.

Een joods persoon zou deze drie pijlers in harmonisch evenwicht moeten houden, wat een hele klus is.

In een joods gezin is er geloofscommunicatie. Geloof is een gezinsgebeuren waarbij de kinderen zich voortdurend spiegelen aan het doen en laten van de ouders.

Gezien de diaspora over de eeuwen heen is er in het jodendom sprake van een erg grote diversiteit die weliswaar op eenzelfde concept is gebaseerd.

Tekst Jodendom: Nadine Iarchy – november 2001

In deze tekst mag niets gewijzigd of geknipt worden. De tekst mag niet gebruikt worden voor andere publicaties.